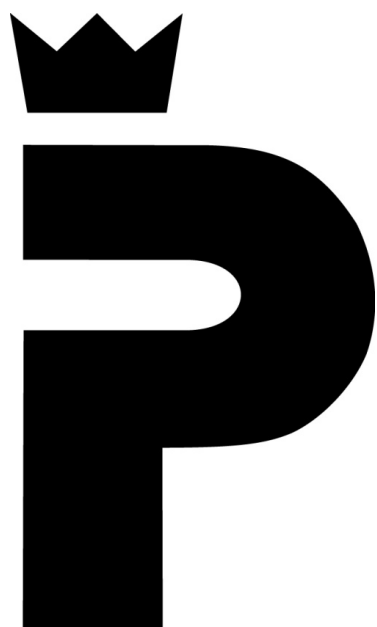

Certifiering av byggprodukter

Certifieringsregel 055

Luftfilter för ventilationsanläggningar

Innehållsförteckning

Certifieringsregel 055	1
Luftfilter för ventilationsanläggningar	1
Innehållsförteckning	2
0 Förord	3
1 Inledning	4
2 Omfattning	4
3 Krav på produkten	5
3.1 Provning och utvärdering	5
3.1.1 Tillämpning av provningsresultat	6
3.2 Bedömningsunderlag (produktbeskrivning)	6
3.3 Övriga krav	7
3.3.1 Biocider	7
4 Tillverkningskontroll	7
4.1 Tillverkarens egenkontroll	7
4.1.1 Mottagningskontroll	7
4.1.2 Kontroll under tillverkning	7
4.1.3 Kontroll av färdig produkt	7
4.2 Årlig övervakande kontroll	7
4.2.1 Inledande kontroll	7
4.2.2 Kontroll hos tillverkare och importör	8
4.2.3 Provuttag och kontrollprovningar	8
5 Övriga krav	9
5.1 Tillhörande handlingar	9
5.2 Märkning	9
5.3 Särskilda provuttag	9
Krav	1
Tillämpliga krav enligt plan- och bygglag (2010:900), 8 kap 4 §	
Tillämpliga krav enligt BBR, Boverkets byggregler	
Krav i certifieringsregeln som omfattas av BBR	

0 Förord

Certifieringsregler beskriver villkor för certifiering av byggprodukter genom RISE. De utgörs dels av produktspecifika och dels allmänna regler (Certifieringsregel CR000).

I certifieringsreglerna framgår det vilka egenskaper som bedöms (enligt BBR) av certifieringen och hur de i övrigt bedöms.

Certifieringsreglerna bygger på gällande standarder men kan framöver revideras, t ex för anpassning till europeiska eller internationella standarder. Revidering kan också bli aktuell om nya föreskrifter införs eller som en följd av erfarenheterna av certifieringsreglernas tillämpning. Vid behov av preciseringar eller kompletteringar av reglerna revideras reglerna och publiceras på RISE hemsida.

Certifieringsregel för luftfilter är fastställd av enhetschefen för RISE Certifiering.

2019-03-15

Date & Time: 2019-03-15 15:25:46 +01:00

Dag Sjöholm

Enhetschef RISE Certifiering

RISE Certifiering

Tel. + 46 3316 5000

www.ri.se

1 Inledning

Denna certifieringsregel beskriver produktspecifika villkor för certifiering av luftfilter avsedda att rena luft i byggnader.

Filter i ventilationsanläggningar skyddar t.ex.

- Människor och lokaler
- Processer och verksamheter
- Ventilationssystem
- Omgivande miljöer

2 Omfattning

Reglerna omfattar filter i klassificeringsgrupperna ISO ePM1, ISO ePM2.5 och ISO ePM10 enligt ISO 16890:2016. Reglerna omfattar helmodulsfilter, 592 mm x 592 mm enligt standard EN 15805:2010.

Om helmodulsfilter 592 mm x 592 mm godkänns för en modell kan övriga dimensioner enligt [tabell 1](#) i samma produktfamilj också godkännas. [Tabell 1](#) omfattar dimensioner enligt EN 15805:2010 samt vissa dimensioner som är vanligt förekommande. Vid ansökan gäller att bedömningsunderlag enligt [kapitel 3.2](#), fylls i för samtliga artiklar.

Tabell 1. Dimensioner på filter, frontdimension

Höjd eller bredd (mm)	Höjd eller bredd (mm)
592	592
592	490
592	287
592	892
490	490
490	892
490	287
287	892
287	287

Certifierade produkter presenteras i certifikat, uppdelat per produktfamilj, på RISE Certifierings hemsida.

Produktfamilj definieras som filter av samma filtermaterial och har samma klassificering.

3 Krav på produkten

Certifieringen syftar till att visa hur krav i svenska byggregler och frivilliga krav uppfylls. Krav med koppling till svenska byggregler PBL, BBR samt frivilliga framgår av bilaga 1.

3.1 Provning och utvärdering

Provningar enligt [tabell 2](#) ska genomföras vid typprovning. Om det finns skäl till annat provningsprogram ska detta godkännas av RISE Certifiering. Provningarna bör ha utförts inom 5 år från det att certifikatet ställs ut.

Tabell 2

	Egenskap	Metod	Krav och Tolerans
1.	Begynnelsestryckfall och filterklass	ISO 16890:2016	<p>Filterklass ska stämma överens med vad som anges i certifikat.</p> <p>Initialt tryckfall skall stämma överens med det som tillverkaren uppger i bedömningsunderlaget.</p> <p>Tolerans: Samma eller högre klass mot vad som anges. Initialt tryckfall får avvika max + 15 % dock högst 15 Pa.</p>
2.	Energiförbrukning	Eurovent 4/21, gällande utgåva	<p>Energiförbrukning skall stämma överens med det som tillverkaren uppger.</p> <p>Tolerans: Energiförbrukning får avvika max + 15%.</p>
3.	Långtidsegenskaper	SP-Metod 1937 utgåva 7, 2018-01-01, drifttid 3 månader	<p>För respektive klassificeringsgrupp (ePM1, ePM2.5 eller ePM10), vilka bestäms enligt ISO 16890:2016, finns i tabell 3 nedan gränsvärden som gäller för att filtrets långtidsegenskaper ska godkännas.</p> <p>Gränsvärdena får inte underskridas vid något mättillfälle.</p> <p>I den inledande mätningen skall avskiljning motsvara den filterklass, eller högre, som sen kommer anges i certifikatet.</p>

Tabell 3

Klassificeringsgrupp enligt ISO 16890:2016.	Lägsta partikelavskiljningsgrad vid test enligt SP-metod 1937, utgåva 7, 2018-01-01		
	ePM ₁	ePM _{2.5}	ePM ₁₀
ISO ePM ₁₀	-	-	≥ 50 %
ISO ePM _{2.5}	-	≥ 50 %	-
ISO ePM ₁	≥ 50 %	-	-

3.1.1 Tillämpning av provningsresultat

Provrappporter bör inte vara äldre än 3 år.

Provningsresultaten kan i vissa fall gälla även för andra luftfilter inom produktfamiljen än det provade luftfiltret.

Nödvändiga förutsättningar för dessa filter är att:

- Luftfiltret ska tillverkas i samma material som det provade luftfiltret, dvs. beteckningen på mediat skall vara detsamma som det provade filtret enligt bedömningsunderlaget, se [kapitel 3.2](#).
- Luftfiltret ska ha en mediahastighet (luftflöde per effektiv filterarea) och geometrisk utformning som gör att luftfiltrets funktion och prestanda kan säkerställas.

I vissa fall kan luftfiltrets prestanda behöva styrkas med test t.ex. ett test på initialt tryckfall och avskiljningsgrad enligt ISO 16890:2018, del 1 och 2. I de fall dimensionerna på modellen inte kan testat normalt förs en diskussion om hur prestandan kan styrkas.

3.2 Bedömningsunderlag (produktbeskrivning)

Utöver rapporter från ackrediterat laboratorium som styrker produktens egenskaper i [kapitel 3.1](#), skall lista med alla luftfilter i produktfamiljen som omfattas av certifieringen inlämnas till RISE Certifiering.

Listan ska innehålla information om:

- Typ av media
- Beteckning på filtermedia
- Artikelnummer
- Luftflöde
- Filtreringsarea
- Tryckfall
- Dimensioner (bredd, längd och djup)
- Antal påsar
- Filterklass
- Energiförbrukning angiven i kWh per år. Endast på helmodulfilter.

Information kan enklast fyllas i mall som tillhandahålls av RISE Certifiering.

Bedömningsunderlag_mall.xls

Bedömningsunderlaget skall uppdateras när förändringar av certifierade produkter görs. När detta görs meddelades RISE Certifiering som bedömer ifall förändringarna kräver att certifikat revideras.

3.3 Övriga krav

3.3.1 Biocider

I de fall då filtret behandlats med en typ av bekämpningsmedel, en så kallad biocidprodukt, skall det verksamma ämnet deklarerat av tillverkaren. De ämnen som bedöms vara godtagbara ur hälso- och miljösynpunkt skall vara tillåtna för relevant produkttyp i enlighet med regelverket kring EU:s biocidförordning, se kemi.se för vidare information.

4 Tillverkningskontroll

4.1 Tillverkarens egenkontroll

4.1.1 Mottagningskontroll

Mottagningskontroll skall utföras i omfattning som anses nödvändig för att verifiera att inkommande material och produkter överensstämmer med specificerade krav.

4.1.2 Kontroll under tillverkning

Kontroll av färdig produkt skall utföras i den omfattning som anses nödvändig för att säkerställa att produkter uppfyller specificerade krav. Provtagningsplan ska ange provtagning, aktuella provningsmetoder samt åtgärder i händelse av underkänt resultat.

4.1.3 Kontroll av färdig produkt

Provtagningsplan ska ange provtagning, aktuella provningsmetoder samt åtgärder i händelse av underkänt resultat. Initialt tryckfall får avvika max + 15 %, dock högst 15 Pa, från vad som angivits i bedömningsunderlaget. Ett riktmärke är att 2 % av tillverkade P-märkta filtren skall testas mot begynnelsestryckfall.

4.2 Årlig övervakande kontroll

4.2.1 Inledande kontroll

Inledande kontroll ska alltid göras på tillverkningsstället. Vid den inledande kontrollen kontrolleras att företagets beskrivning av egenkontrollen, som granskats av RISE Certifiering, följs. Speciellt kontrolleras att rutiner finns och är implementerade samt att det finns en förståelse för reglerna. Krav enligt TKR000 kapitel 4.

4.2.2 Kontroll hos tillverkare och importör

Den övervakande kontrollen utförs av kontrollorganet minst en gång per kalenderår genom besök hos tillverkare, lager eller importör vid tidpunkter som bestäms av kontrollorganet. Vid kontrollen kontrolleras stickprovsmässigt att tillverkaren följer beskrivningen i egenkontrollen.

Rapport från kontroll ska redovisa om tillverkaren uppfyller krav enligt ovan. I de fall då större avvikelse noteras vid kontroll, kan det vara aktuellt med ytterligare kontroll hos tillverkaren för uppföljning, se TKR000 kapitel 5.

4.2.3 Provuttag och kontrollprovningar

I samband med övervakande kontroll eller genom inköp på marknaden uttas stickprovsmässigt produkter från respektive certifikat, dock max 3 stycken.

Verifiering av relevanta egenskaper med frekvens enligt [tabell 4](#). Provning och kontroll utförs vid RISE, division Samhällsbyggnad, enhet Energi och cirkulär ekonomi. Vid provuttaget tas 2 stycken filter ut per modell, ett som testas och ett i reserv för eventuellt omprov.

Tabell 4

Verifiering	Frekvens
Provning enligt ISO 16890:2016 och gällande utgåva av Eurovent 4/21 Begynnelsestryckfall och filterklass Kontroll av data mot bedömningsunderlaget	1 provuttag per certifikat årligen, dock max 3 stycken*
Långtidsegenskaper	1 gång per 5 år och filterklass

*Alla filterklasser skall dock genomgå minst två provningar under en femårsperiod

För de uttagna produkterna gäller kontroll mot det bedömningsunderlag [kapitel 3.2](#) som är kopplat till den P-märkta produktfamiljen.

Om provuttaget inte uppfyller provkraven ([tabell 2](#)) noteras detta som en avvikelse som tillverkaren får besvara. Beroende på åtgärden så kan ett nytt provuttag på samma modell göras. Vid nästkommande besök hos tillverkaren kommer samma modell tas ut på nytt. Detta görs utöver provuttagningen enligt [tabell 4](#).

- Ifall omtestet inte uppfyller kraven tas artikeln bort från certifikatet. I de fall certifikatet innehåller artiklar med sämre förutsättningar att uppfylla kravet (tex. på grund av annan mediahastighet) görs en bedömning kring huruvida även dessa skall tas bort från certifikatet.

- I de fall kravet med avseende på tryckfall eller energiförbrukning inte har uppnåtts har tillverkaren även rätt att ändra i sin dokumentation.

5 Övriga krav

5.1 Tillhörande handlingar

Tillhörande handlingar skall innehålla sådan information att de ger förutsättning för att, installation och handhavande av produkten kan ske på ett korrekt sätt.

5.2 Märkning

För tillverkade produkter som uppfyller kraven för P-märkning ska följande information framgå av märkning på emballaget och /eller på produkten:

- certifikatinnehavare
- produktnamn
- tillverkningsställe, fabriksbeteckning eller motsvarande
- RISE Certifierings kvalitetsmärke
- certifieringsorgan (RISE Certifiering)
- certifikatnummer
- spårbarhet; tillverkningsnummer, datum eller annan märkning som kan återfinnas i tillverkarens kontrolljournal
- filterklass

5.3 Särskilda provuttag

Vid misstanke om felaktigheter på certifierade produkter, tex felaktiga specifikationer, kan klagomål lämnas till RISE Certifiering.

I samråd med den klagande bedömer RISE Certifiering huruvida ett särskilt provuttag skall göras. Provuttag kan göras hos tillverkaren eller på marknaden. Den klagande står för kostnader kring provning och provuttag.

I de fall då provningen underkänns övergår klagomålet till att hanteras som en avvikelse vid den övervakande kontrollen och kostnader i samband med klagomålet överförs till certifikatsinnehavaren.

Rapporten ägs av RISE och resultatet delges som information till både den klagande och tillverkaren.

Krav

Tillämpliga krav enligt Plan- och bygglag (2010:900), 8 kap. 4 §

Krav enligt PBL, 8 kap. 4 §	Tillämpligt
1 Bärförmåga, stadga och beständighet	
2 Säkerhet i händelse av brand	
3 Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö	x
4 Säkerhet vid användning	
5 Skydd mot buller	
6 Energihushållning och värmeisolering	
7 Lämplighet för avsett ändamål	
8 Tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga	
9 Hushållning med vatten och avfall	

Tillämpliga krav enligt BBR-Boverkets byggregler

Krav enligt PBL	Avsnitt i BBR där krav beaktas	
8 kap. 4§ 3	6:11	Material
	6:22	Egenskaper hos luft som tillförs rum